

"ופרעה הקריב... ויראו מאד" (יד, י)

מה הקריב פרעה?

הקריב את נפשו שלא לחוס על כבודו, ואסר את רכבו בעצמו.

הקריב את נפשו, והסתכן לנסע ראשון בראש מחנהו.

הקריב את ממונו, כמו שראינו שאמרו המצרים: "אחלק שלל" - שהבטיח להם פרעה להתחלק עמו בשלל, ולא לטל לעצמו את הכל, כדי לעודדם להלחם בישראל.

וכשראו ישראל כל זאת, התיראו מאד, שמא בזכות מסירות נפשו של פרעה, יגבר עליהם, ולכן בקשו שגם להם תהיה מסירות נפש שכזו. מכיין שפה, אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "דבר אל בני ישראל ויסעו". בזה שייסעו ויפנסו לתוך הים, יוכיחו את מסירות נפשם, ויעמד להם הדבר כנגד מסירות נפשו של פרעה.

(קדשת לוי)

"ויראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה'" (יד, י)

בשעה שיצאו ישראל ממצרים למה היו דומים? ליונה שברחה מפני הנץ, ונכנסה לנקיק הסלע, מקום שם אין הנץ יכול להכנס. והנה, בעודה עומדת בפתח הנקיק, הבחינה בנחש אימתני, המקנן בתוכו.

מה תעשה היונה? אם תשוב לאחוריה, יטרפנה הנץ העומד בחוץ מול הפתח, וממתין לה שתצא. להכנס פנימה גם אינה יכולה, מפני הנחש המבקש גם הוא לטרפה.

מה עשתה היונה? התחילה צונחת ומטפחת בכנפיה, בקול רעש גדול, כדי שישמענה בעל השוכה, ויבא להצילה.

כאותה יונה היו ישראל בהגיעם לים סוף. אם היו שבים לאחוריהם, היה הורג אותם פרעה, שכבר הקריב עד סמוך

אליהם. להפנס לתוך הים גם לא היו יכולים, שעדיין לא נקבע להם הים.

מה עשו? "וייראו מאד, ויצעקו בני ישראל אל ה'".

(שיר השירים רבה פרשה ב)

"קח צנצנת אחת ותן שפה מלא העמר מן והנח אתו... למשמרת לדתיכם" (טז, לג)

מדוע כבר עכשו צוה ה' לשים את המן בצנצנת כדי להזכיר לדורות את גס המן? הרי נתן היה לעשות זאת לפני הפניסה לארץ ישראל, שהרי דור המדבר אינו זקוק לתזכורת זו, כלם ראו את גס המן כמו עיניהם?!

התשובה היא, שכאשר שם אהרן את צנצנת המן לפני הארון, ראו בני ישראל גס נוסף. עם ישראל ידע שהמן מתקלקל תוך יום, ולא נתן להותיר ממנו ליום למחרת, אך המן שבצנצנת עמד בטריטו ימים רבים. לכן צוה ה' לקחת צנצנת מן ביום שבו הוקם המשכן.

(אזנים לתורה)

ספור לט"ו בשבט

אחד מחסידיו של רבי יואל מסאטמר התלנה פעם לאדמו"ר בדרכו. אותו יום ט"ו בשבט היה.

פנה החסיד אל רבו: ט"ו בשבט היום, יאמר נא רבנו איזה דבר תורה מעניינא דיומא. ואז פתח הרבי בדברי קדשו ואמר: לכאורה מדוע בט"ו בשבט שהוא ראש השנה לאילנות נוהגים

לאכל פרות לרמוז שיצאו פרות טובים, ולא מציינים את האילנות עצמם. ולעמת זאת בשבועות שאז דנין את הפרות בעצמן אז נוהגין לציון דוקא את האילנות ולהעמידם בביהמ"ד ובבתים, והלא היה צריך להיות הפוך? כשדנין האילנות יעמידו אילנות וכשדנין הפרות יאכלו הפרות ויבקשו עליהן?

ותירץ מיד ואמר: שאפשר לרמוז בזה, שכשיש לאחד איזה משפט, אז הדרך הוא, שלא לך בעצמו לטען ולזכות את עצמו, אלא יקח סניגור שהוא מליץ עליו. ולכן בראש השנה לאילנות אוכלים פרות כדי שיתפללו הם, שהאילנות יזכו בדין, ובשבועות כשדנין את הפרות מעמידין אילנות... ויהי פעבר שעות מספר, כשהגיע אותו חסיד לביתו, והנה הוא רואה שהגיע לו מכתב מהצבא שהיות ועדין המלחמה בעצומה, לכן כל הבחורים צריכים להתיצב שוב לצבא, והוא בתוכם, ולמחרת הוא צריך להתיצב במקום המיעד ולשרת בצבא.

אותו חסיד הבין תכף שלא סתם שמע היום את דברי התורה מרבו, ולכן צריכים גם לקחת הוראה למעשה, והחליט שהנה גם הוא לא יתיצב לבד, אלא ישלח שליח במקומו, בדברי הרבי בתורתו. וכך עשה. בקש מחברו שילך להתיצב ויאמר שם שהיות והוא נשאר יחיד במשפחה ואין לו שום קרוב שיבא עבורו, לכן הוא מבקש שישחררו אותו. חברו נסע לשם והציג את טענותיו, ואכן קבלו את דבריו ונתנו לו מכתב שחרורו!...

הלולא דצדיקיא | חיים הפוקוביץ

רבי שאול ידידה אלעזר ב"ר ישראל טאוב האדמו"ר ממודז'ץ < יום שלישי י"ז כסלו (תש"ח)

בימיו הראשונים על אדמת ניו יורק היו מי שיעצו לרבי פי אל לו להתהדר בלבוש החסידי ה"מישן" כדבריהם. "לא נאה ולא יאה ללבוש את מלבושי האדמו"רים מעירות אירופה ה"מישנות" באמריקה המודרנית" כך אמרו לו.

אך רבי שאול דחה את הדברים בתקף. לכל מקום שהלך, לבש את מלבושו החסידי, ועל ראשו חבש ספודיק מהדר, כפי שנהג כל השנים, וכלל לא שעה אל המבטים התמהים שהופנו לעברו.

בית מדרשו של רבי שאול בווייליאמסבורג, בית מדרש שהקים במסירות נפש, הנה קרן אור של תורה וחסידות.

הימים ימי מלחמת העולם השנייה, ימי תהו ובהו וחשך על פני ארץ.

בעיר מודז'ץ שהה מחנה גדול של הצבא הפולני. מחנה זה הנה מטרה נוחה עבור מטוסי הצבא הגרמני. מספר ימים לפני שהחלו ההפצצות הורו ראשי הצבא הפולני לתושבי מודז'ץ להפוך בוונקרים ומקומות מחסה מפני הרעה הממששת ובאה.

במרפז מודז'ץ נחצב במעמקי האדמה בוונקר רב ממדים, ועל פתו עמלו תושבי העיר, ביניהם גם יהודים רבים. באותם ימים שהה בעיר גם האדמו"ר רבי שאול.

דברי תורתו כמו גם מאור פניו והלכותיו האציליות קנו להם שם טוב, ויהודים רבים שנו דרכיהם לטובה בזכותו.

רבי שאול היה בעל חוש מוזיקלי מפתח. וכמו אביו הקדוש, האדמו"ר רבי ישראל ז"ע, גם הוא היה בעל מנגן ומלחין בחדר עליון. מאות לחנים הלחין רבי שאול. מהם קצרים וקליטים שהפכו לנכסי צאן ברזל בעולם הנגינה היהודי, ומהם גם יצירות מוזיקאליות ארכות ומרפבות. על אחת היצירות הללו העיד חסידו המובהק, בעל המנגן המודז'צי הנודע רבי בן ציון שינקר ז"ל, כי הצליח לבצע בעצמו יצירה זו בשלימות ובלא טעות, רק פעם אחת בחייו.

בערוב ימיו עלה רבי שאול לארץ ישראל, וכעבר זמן קצר חלה במחלה ממנה לא קם.

בשבת האחרונה לחייו שהה בבית בנו, בעל ה"אמרי אש" ז"ע. באותה שבת שמעוהו בני משפחתו מתפלל בקול חלוש קבלת שבת ומפזם חרש את נגנו "בני היכלא" של אביו ז"ע. אלו היו רגעי האחרונים.

לאחר פטירתו רצו בני משפחתו לטומנו בהר הזיתים, כפי שבקש זאת עוד מחייו.

הימים היו ימי מתיחות בטחונות, והנסיעה לירושלים נחשבה כמסקנת למדי.

כאשר הגיע מרן ה"חזון איש" ז"ע להלויה שהתקיימה בתל אביב, נשאל על ידי בני המשפחה האם להמשיך מכאן לירושלים, להר הזיתים.

"סעו לירושלים וקברוהו בהר הזיתים כרצונו. אל תראו ואל תחטו" השיב הצדיק.

עשו בני המשפחה כדבריו, ואכן בחדשי שמים עבר מסע הלויה בשלום. האדמו"ר רבי שאול היה אחרון הנפטרים שנטמן בהר הזיתים, עד שובו של החר לידים יהודיות, כעבר 19 שנה.

אך דא עקא, כאשר הגיחו בשמי העיר ראשוני המפציצים, נעמדו בפתח הבונקר הגדול מספר בריונים נכרים אנטישמים יהודיעו בתקיפות: "הכניסה לבונקר אסורה ליהודים!"

וכך, למרות שנטלו חלק פעיל בכריית הבונקר, נאלצו היהודים להשאר מחוצה לו, ולעמוד תחת כפת השמים, אנשים נשים וטף, חשופים לפצצות אימתניות שהחלו נוחות ממעל.

כעבר דקות ארכות של פחד וחרדה נסו היהודים על נפשם אל היכל בית הכנסת ששכן בקרבת מקום, בתקווה להנצל בזכות קדשתו וסגלתו של בית מקדש מעט.

לא עברו מספר רגעים, והנה נשמע קול נפץ אדיר. הבונקר הגדול ספג פגיעה ישירה, התמוטט על כל יושביו ועלה בלהבות אש.

לאחר שהתרחקו מטוסי הגרמנים מן העיר התגלו ממדי האסון. נפגעים רבים, הרוגים ופצועים, נמנו בין יושבי הבונקר. ואילו ליהודי העיר שהסתגרו באותה שעה בבית הכנסת לא ארע מאומה.

גם הצלה מפלא זה, היה חלק משרשרת ניסי הצלה שארעו לאדמו"ר רבי שאול בנתיב המלטותו מגיא הבכא. מווילנה לפן הרחוקה, ומשם הפליג באניה עד לחוף מבטחים, חופי יבשת אמריקה.

באותה תקופה מעטים היו היהודים שומרי התורה והמצוות באמריקה הגדולה. רוח של פשרנות ומתינות נשבה בכל פנה.

לדעת נביא!

מדרשי הנ"ך לילדי ישראל

לילאי 7 ומעלה | 11 כרכים

מתחילת יהושע עד סוף מלכים ב' עכשיו בחנויות הספרים